

Rapportpresentasjon for kommunestyret i Målselv kommune*

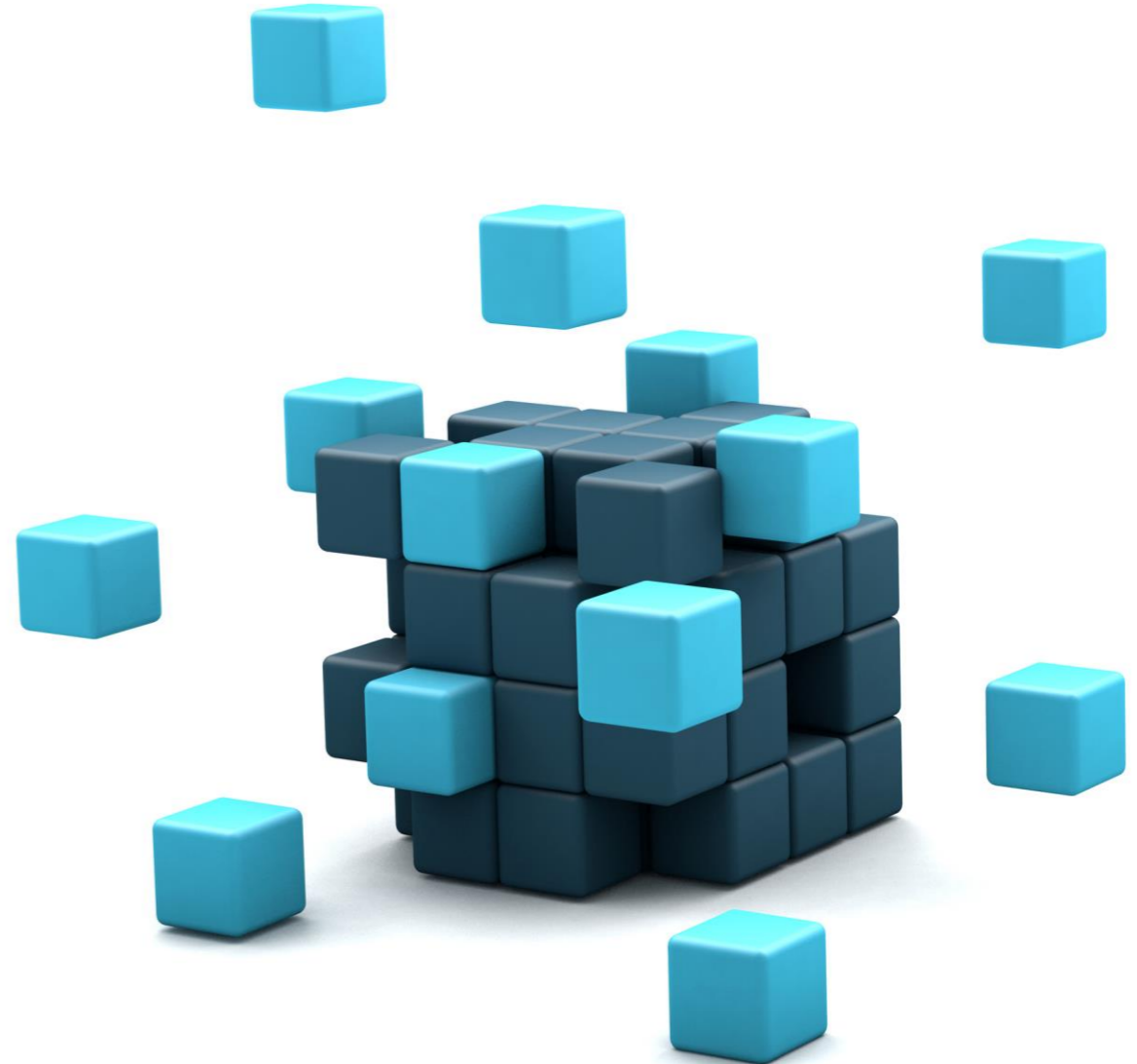
Prosjekt «Kvalitet i skolen» utført av rådgiverne Bjørn Brox og Jan Sivert Jøsendal

9. februar 2022

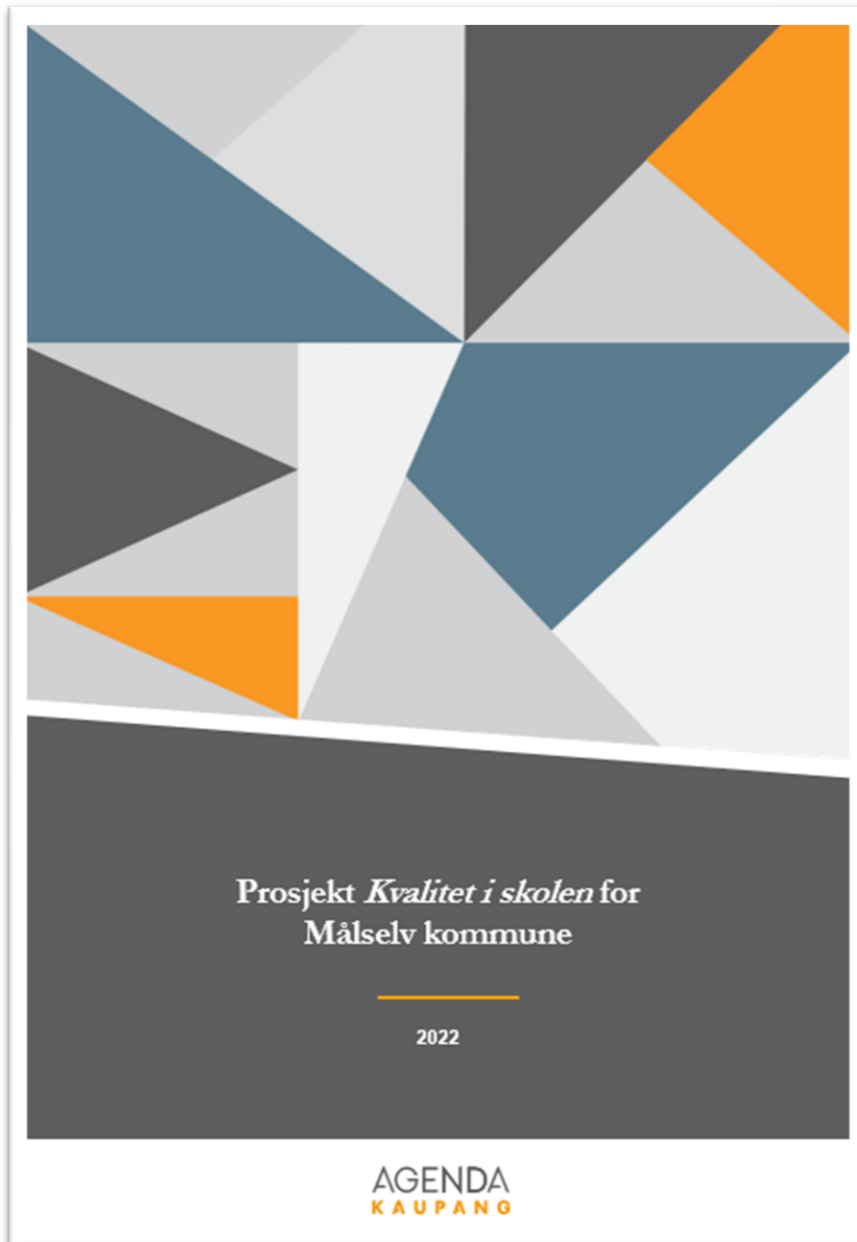
**Justert 11. mars. Figurer og sumberegning i siste setning på side 7 er endret. Lagt til ordet «relativt» i omtale av hovedfunn (tredje kulepunkt) på side 3 og 14.*

Oppdraget

- Prosjektet har vurdert organisatoriske forhold, både de menneskelige og de materielle sidene, hvordan oppdraget løses, ressursituasjon og måten ressursene brukes
- Gjennomføringsprosess og anbefalinger skal gi et grunnlag for en fremtidig organisering og drift av Måselvskolen. Ikke nødvendigvis for at ting må endres, men for å gi et best mulig bilde av helhet, utfordringer og fremtidige muligheter
- Prosjektperioden har vart fra juni 21 til februar 22
- Datainnhenting og kvalitetssikring gjennom intervjuer, workshops, dokumentanalyser og offentlig statistikk

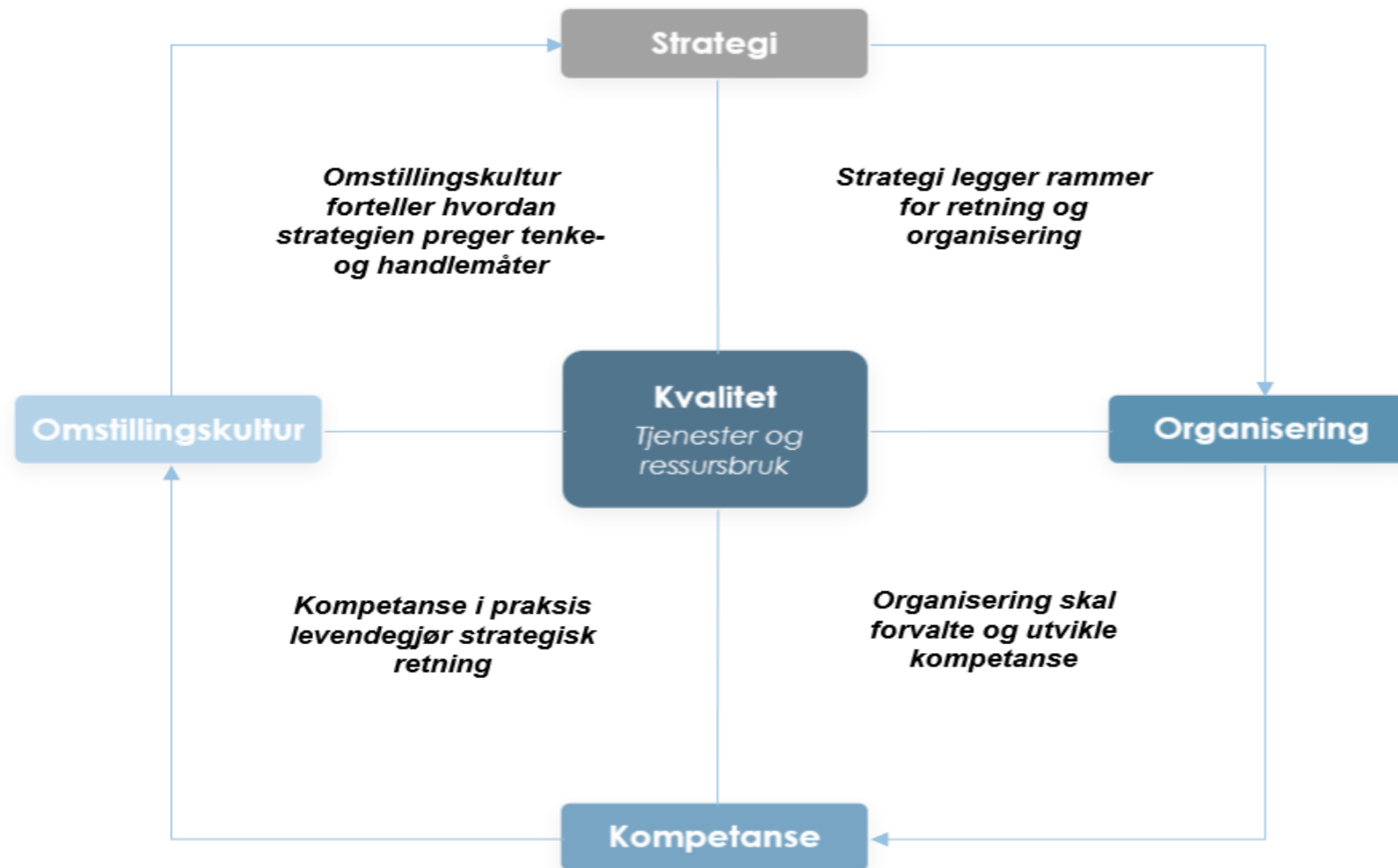

Rapportens anbefalinger

- Bruk rapporten som et grunnlag for et langsiktig utviklingsarbeid. Rydd i satsingene, ha kapasitet til å gjennomføre det som skal ha prioritet og vær opptatt av elevenes læringsutbytte, trivsel og motivasjon. Vi anbefaler skoleeier å ta regirollen, men mobiliseringen kan med fordel være bred og samskapende
- Skoleeier, skolene og viktige oppveksttjenester trenger å utvikle en sterk og involverende virksomhetsstyring som sikrer god sammenheng mellom strategier, organisering, kompetanseprioriteringer og omstillingskultur. Dette vil understøtte skoleeiers overordnede ansvar for både kvalitet og regeletterlevelse jf opplæringslovens § 13-10 og kommunelovens § 25-1
- Gitt elevtallsutvikling de neste 10-15 årene og en relativt presset økonomisk situasjon, bør ressursituasjon og skolestruktur avklares på sikt. Agenda Kaupang anbefaler en åpen, kunnskapsbasert og involverende prosess der politikerne har hånda på rattet, fagfolkene tett på prosessen og lokalbefolkningen informert og involvert

Rapporten sett i et overordnet virksomhetsperspektiv

Figur 1: Jøsendal og Brox. Områder i virksomhetsstyringen som har som har betydning for kvalitet i skoler

Den viktigste kvalitetsutviklingen skjer lokalt. Kvalitetsarbeidet i skolene betyr aller mest for elevenes vekst og utvikling, men god virksomhetsstyring på eiernivå har også dokumentert betydning

Virksomhetsstyring handler helt enkelt om sammenhengen mellom mål, prioriteringer, gjennomføring, oppfølging og læring. Rammene for styringen bestemmes i stor grad av folkevalgte (skoleeier), og det operative ansvaret hviler på administrasjon (ledelse og fag)

Politikere har en viktig rolle i å utvikle gode føringer for eier- og virksomhetsstrategier som skal sikre at sektorområdet, sammen med andre oppveksttjenester, fungerer best mulig innenfor gjeldende nasjonale og lokale rammer

Rapporten sett i et overordnet ressurs- og kvalitetsperspektiv

Økonomisk analyse av kommunene 2020

RAPPORT MAI 2021
STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

AGENDA
KAUPANG

- Agenda Kaupang har i rapporten «Økonomisk analyse av kommunene 2020» trukket frem de kommunene som har vist best styring i 2020. Vurderingene og budskapet i rapporten tar utgangspunkt i analyse av regnskapstall og tilgjengelige kvalitetsmålinger for kommunesektoren
- Hovedbudskapet i rapporten viser at høy kvalitet og effektiv ressursbruk ikke kommer av seg selv, og at de dyktigste kommunene har jobbet målbevisst og systematisk over tid. Den generelle tendensen er at de dyktigste kommunene er opptatt av tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid, og det er ikke slik at de kommunene som har god kvalitet, også har høye kostnader. I den grad det er en statistisk sammenheng, så er den motsatt

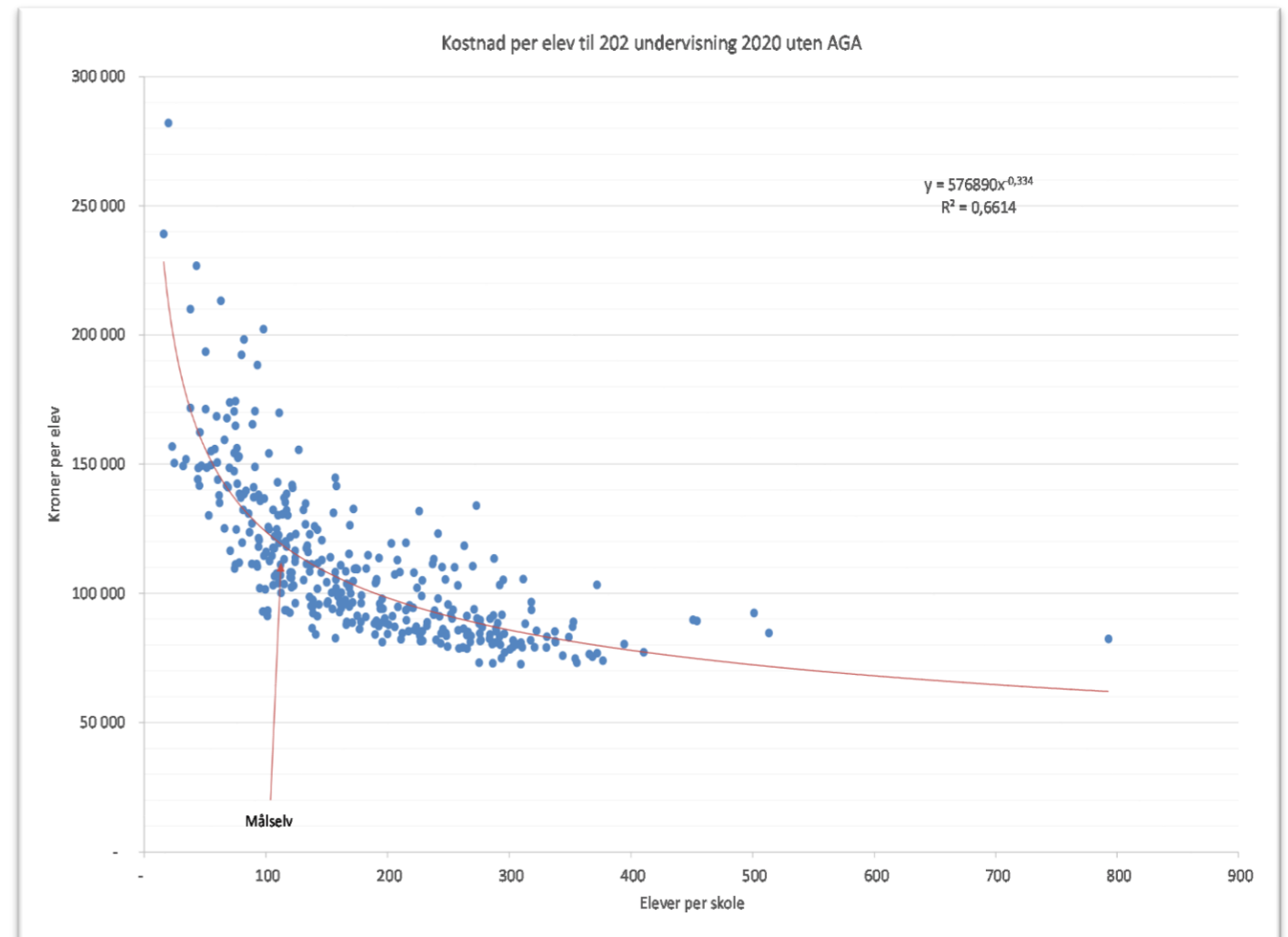
Overordnet om resultater

- Kommunebarometeret rangerer Målselv kommune som nr 292 av 356 kommuner innenfor grunnskole i 2021. Rangeringen tar utgangspunkt i et gjennomsnitt for de siste fire årene (17-20)
- Rangeringen innenfor grunnskole er basert på 18 indikatorer. De indikatorene som teller mest, gjelder læringsutbytte (40%), lærernes kompetanse (30%), omfang av spesialundervisning (10%) og trivsel (10)
- Målselv har spesielt svake resultater når det gjelder gjennomføring av videregående skole innen to år etter normert tid (67%), lærernes kompetanse på ungdomsskolen (norsk, engelsk og matematikk – 37%) og et høyt innslag av spesialundervisning (ca 14-15% 5-10. trinn)

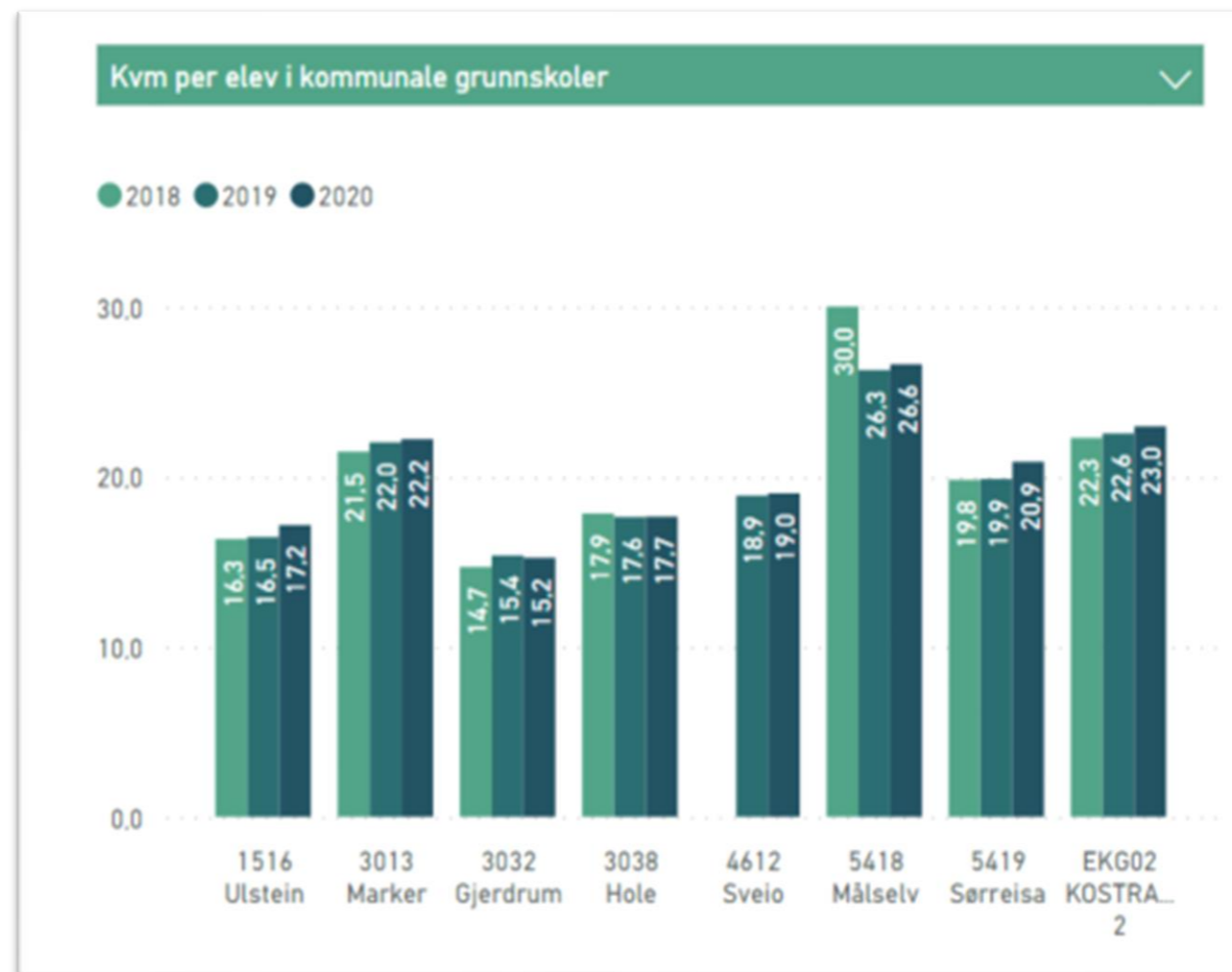
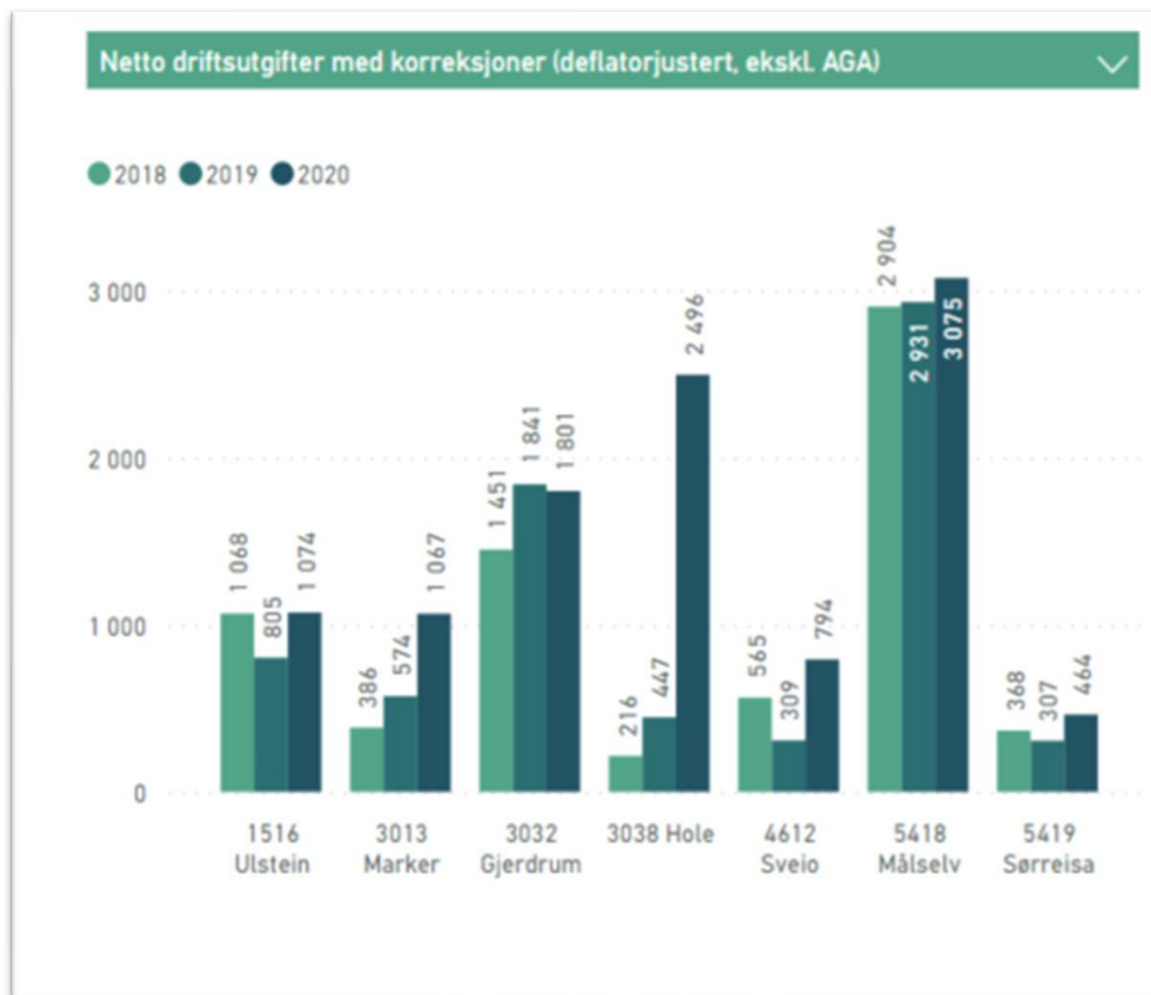
Ressursbruk til undervisning (isolert og sett opp mot skolestruktur)

Kommune	Elever per skole	Kostnad per elev uten AGA
3013 Marker	352	87 088
3032 Gjerdrum	303	79 290
3038 Hole	218	95 351
4612 Sveio	166	87 866
1516 Ulstein	215	93 503
5418 Måselv	112	111 106
5419 Sørreisa	124	112 245
Kommunegruppe 2	160	105 558

Økonomisk sett driver Måselvskolen 4 millioner kroner dyrere enn sammenlignbare kommuner i kommunegruppe 2. Årsaken er at Måselv kommune har små skoler med et gjennomsnitt på 112 elever per skole. Samtidig er kostnadene til undervisningen inklusiv arbeidsgiveravgift ca 8 mill kroner lavere enn skolestrukturen tilsier. Sammenligner vi uten arbeidsgiveravgift er summen ca 5,3 mill kroner.

SFO og skolelokaler

SFO er ikke selvfinansiert, og netto utgift var 3,1 millioner kr i 2020. Situasjonen har omtrent vært uendret siden 2018. Videre har Målselv kommune mye areal per elev. Hver elev har 27 kvm, og dette utgjør 4 kvm mer enn gjennomsnittet i Kommunegruppe 2. Total arealforskjell for alle elever utgjør 2800 kvm og 3 millioner kroner per år.

Virksomhetsstyring og strategi

Bestemme retning

Mål
Målinger
Læring
Justerte mål

- ✓ Måselvskolen har en vei å gå fra ord til handling. Måselvskolen må gis et mer konkret innhold, og det må forplikte mer. Her peker både analysene og anbefalingene på behovet for større eier- og utviklingskraft som kan bringe skolene og oppveksttjenestene tettere på hverandre som et større lag
- ✓ Det er ønskelig å ha tydeligere «rød tråd» i de strategiske satsingene over tid, og at satsinger må skje i et gjennom et fellesskap som både anerkjenner og prioriterer praksisnærhet og styrings- og eierkraft
- ✓ Satsinger oppleves å ha for kort varighet, og dette gir skolene utfordringer med å sikre tilstrekkelig forankring, praksisnær trening og skalering av ønsket praksis

Virksomhetsstyring og organisering

Forvalte og utvikle

- Profesjonell
- Effektiv
- Tydelig
- Nær
- Relevant

- ✓ Eierstyringen på skolenivå innfrir juridisk sett de formelle kompetansemessige kravene til skolefaglig kompetanse over skolenivå
- ✓ En mer virkeliggjort Måselvskole vil ha stor nytte av å inkludere et tett samarbeid med «laget rundt». Hele oppvekstoppdraget ses i sammenheng
- ✓ Organiseringen fremstår som funksjonell, men det kan være en god grunn til å ta en skikkelig gjennomgang av antall arenaer, deres mandat og sammenhengen mellom dem

Virksomhetsstyring og kompetanse

- ✓ Et sentralt spørsmål som vi i Agenda Kaupang stiller oss, er om vi ser sammenheng mellom strategiske prioriteringer, valgt organisering og de ulike kompetanseinitiativene som iverksettes av skoleeier i samarbeid med ansatte og ledere i skolene
- ✓ Isolert sett er det mange gode og relevante kompetanseinitiativ, men det kan se ut som om manglende strategisk klarhet «smitter» over på organisering og kompetanseprioriteringer

Virksomhetsstyring og omstillingskultur

Smidig
Løsningsorientert
Tillitsskapende
Åpen

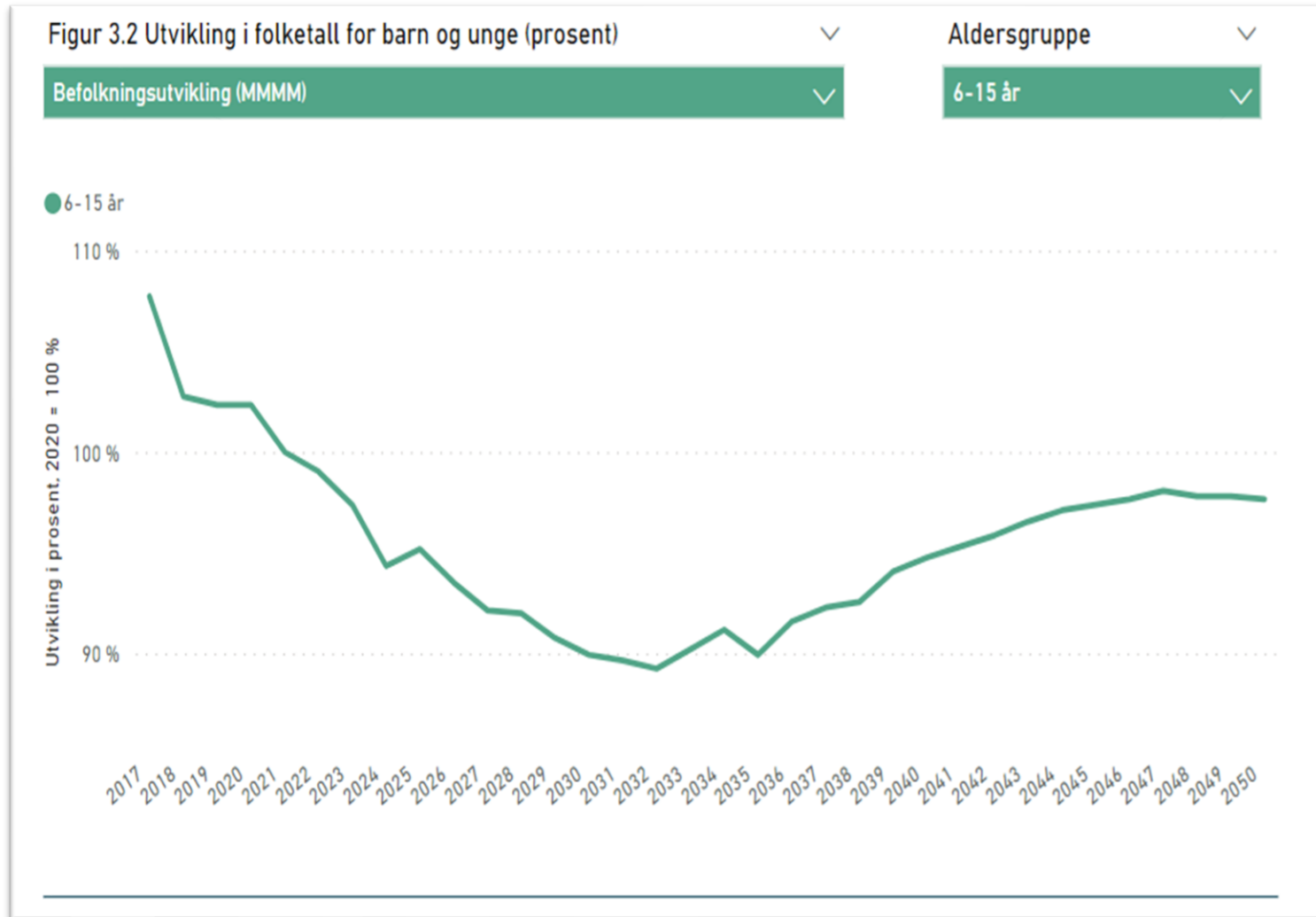
Handlinger og tenkemåter

- ✓ 10-faktorundersøkelsen viser et positivt hovedbilde, og dette kan gi indikasjoner på en kultur for omstilling hvor ansatte og ledere oppfatter seg selv som fleksible, har handlingsrom i hverdagen og er motivert for å utvikle seg sammen med kollegaer. Og når de høyeste verdiene knytter seg til faktor 9 og 10 som blant annet vektlegger det å «utvikle seg og gjøre hverandre gode» og «gjøre noe nyttig og verdifullt for andre», vil dette være gode kulturforutsetninger for å utvikle en mer felles Måselvskole
- ✓ En tendens i materialet er at flere ønsker en mer langsiktig utviklingskultur som holder fast ved satsinger over tid, og her trekkes det frem at skoleeier spiller en svært viktig rolle

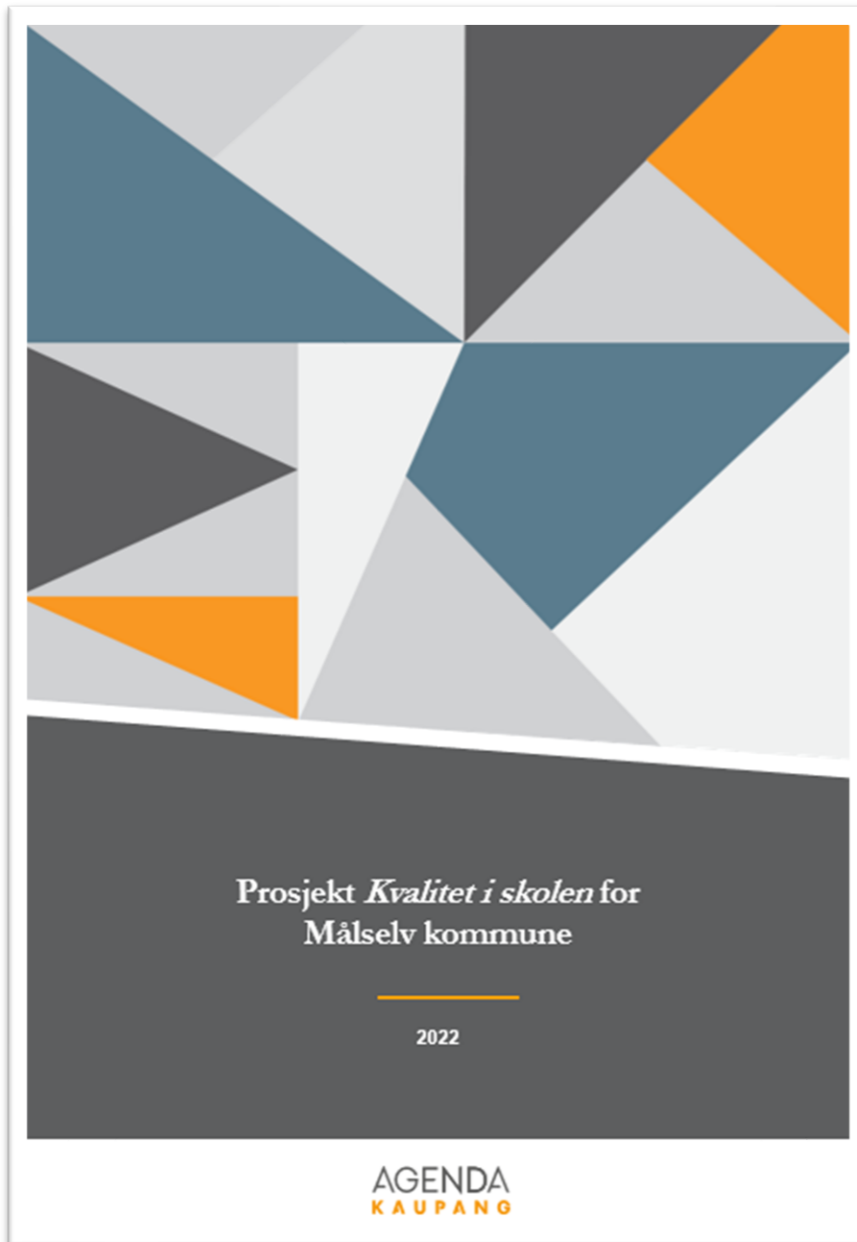

Et raskt blick på årene fremover

- Elevtallet vil gå ned fra 671 til 610 elever de neste 15 årene. Dette tilsvarer ca 10 prosent
- I kroner og øre vil 10 prosent færre elever bety 9 millioner kroner mindre i utgiftsbehov til kommunen pr år, og tilsvarende lavere frie inntekter
- Om lavere frie inntekter skal kompenseres, må ressursene enten hentes fra andre tjenesteområdene eller gjennom friske midler
- Utgiftsbehovet for pleie og omsorg øker med 73 millioner kroner i den samme 15-årsperioden

Rapportens anbefalinger

- Bruk rapporten som et grunnlag for et langsiktig utviklingsarbeid. Rydd i satsingene, ha kapasitet til å gjennomføre det som skal ha prioritet og vær opptatt av elevenes læringsutbytte, trivsel og motivasjon. Vi anbefaler skoleeier å ta regirollen, men mobiliseringen kan med fordel være bred og samskapende
- Skoleeier, skolene og viktige oppveksttjenester trenger å utvikle en sterk og involverende virksomhetsstyring som sikrer god sammenheng mellom strategier, organisering, kompetanseprioriteringer og omstillingskultur. Dette vil understøtte skoleeiers overordnede ansvar for både kvalitet og regeletterlevelse jf opplæringslovens § 13-10 og kommunelovens § 25-1
- Gitt elevtallsutvikling de neste 10-15 årene og en relativt presset økonomisk situasjon, bør ressursituasjon og skolestruktur avklares på sikt. Agenda Kaupang anbefaler en åpen, kunnskapsbasert og involverende prosess der politikerne har hånda på rattet, fagfolkene tett på prosessen og lokalbefolkningen informert og involvert

Takk for oss!

AGENDA
KAUPANG

Agenda Kaupang bidrar til omstilling og utvikling av offentlig sektor. Vi bistår ledere og medarbeidere med faktabaserte beslutningsgrunnlag og effektivisering av prosesser. Agenda Kaupang gjennomfører analyser og rådgiving innen ledelsesutvikling, styring, økonomi, organisasjonsutvikling og digitalisering.

Bjørn Brox

Jan S Jøsendal